

PRITARTA
Kretingos rajono savivaldybės tarybos
2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T2-90

KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

I SKYRIUS IŽANGINIS ŽODIS

Kretingos rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) 2021 metų veiklos ataskaita parengta ir teikiama Kretingos rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) tarybai (toliau – Taryba), vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu (toliau - Vietos savivaldos įstatymas), Tarybos veiklos reglamentu, Tarnybos nuostatais bei kitais teisės aktais.

Ataskaitoje teikiami duomenys apie Kretingos rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2021 metų veiklą ir veiklos rezultatus.

Kretingos rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, įgyvendinantis Savivaldybės kontrolės ir audito funkcijas, prižiūrintis, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas bei patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai.

Tarnyba, įgyvendindama Vietos savivaldos įstatyme nustatytas funkcijas ir suteiktus įgaliojimus, atlieka finansinius, atitikties ir veiklos auditus Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose bei Savivaldybės valdomose įmonėse. Šių auditų tikslas – pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo. Be to, atliekant auditus, taip pat siekiama kuo anksčiau atskleisti galimus nukrypimus nuo galiojančio teisinio reglamentavimo bei priimtų standartų, imtis priemonių, kurios ateityje užkirstų kelią pažeidimams arba sumažintų jų atsiradimo galimybę.

Tarnyba, be teisės aktais jai deleguotų išorės audito funkcijų, vykdo ir bendrąsias biudžetinės įstaigos funkcijas, tai – veiklos planavimo, įstaigos dokumentų rengimo, valdymo, tvarkymo bei registravimo, personalo valdymo ir darbo organizavimo, valstybės tarnautojų mokymo, Tarnybos parengtų dokumentų bylų archyvavimo ir kt. Kretingos rajono savivaldybės tarybos patvirtinti Tarnybos nuostatai yra pagrindinis dokumentas, kuriuo įstaiga vadovaujasi savo veikloje. Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 27 d. sprendimu Nr. T2-183 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 25 d. sprendimo Nr. T2-211 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ Tarnybos nuostatai, atsižvelgiant į Vietos savivaldos įstatymo pakeitimus, buvo pakeisti ir išdėstyti nauja redakcija.

Vietos savivaldos įstatymas nurodo, kad Kontrolės ir audito tarnybos veikla grindžiama nepriklausomumo, teisėtumo, viešumo, objektyvumo ir profesionalumo principais. Tarnyba, atlikdama auditus, taip pat vadovaujasi Tarptautinių ir Nacionalinių audito standartų pritaikymo, nuomonės nepriklausomumo, viešosios atskaitomybės, audituojamo subjekto vadovybės atsakomybės, vidaus kontrolės, duomenų prieinamumo principais.

Tarnyba, siekdama pasidalinti profesine patirtimi, gerąją audito praktika, bendradarbiauja išorės auditų klausimais su Valstybės kontrole. Bendradarbiavimo tikslas ir būtinumas grindžiamas tuo, kad Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 30 straipsniu Tarnybai pavesta atlikti viešojo sektoriaus subjektų grupių metinių konsoliduotųjų ataskaitų rinkinių auditą, o nacionalinio ataskaitų rinkinio, į kurį patenka ir Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkiniai, auditą pavesta atlikti Valstybės kontrolei. Bendradarbiavimas grindžiamas 600-ojo Tarptautinio audito standarto nuostatomis,

aptariant ir derinant auditų programas, keičiantis surinkta informacija, pasinaudojant vieni kitų darbo rezultatais.

Taryba bendradarbiauja dalyvaudama Savivaldybių kontrolierių asociacijos veikloje. Savivaldybių kontrolierių asociacija nuo 2007 m. yra asocijuota Europos Komisijos įsteigtos Europos regionų ir savivaldybių išorės audito institucijų organizacijos (EURORAI) narė.

2021 m. Taryboje dirbo 3 darbuotojai. Didelis dėmesys skiriamas Tarybos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui. Atsižvelgiant į Tarptautiniuose audito standartuose nustatytą auditą atliekančių darbuotojų pareigą – nuolat atnaujinti žinias ir tobulinti įgūdžius, per ataskaitinį laikotarpį Tarybos darbuotojai išklausė 134 akademinės valandas mokymų kvalifikacijai kelti.

2021 metais Taryba dirbo pagal Savivaldybės kontrolieriaus 2020-11-12 įsakymu Nr. K5-9 patvirtintą Tarybos 2021 metų veiklos planą, kuriam pritarė Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas. Planuojant 2021 metų Tarybos veiklos apimtis, buvo atsižvelgta, kad būtų įgyvendintos visos įstatymais ir kitais teisės aktais pavestos funkcijos. Tarybos 2021 metų veiklos planas įvykdytas.

II SKYRIUS VEIKLOS REZULTATAI

Išvados, pateiktos Tarybai

Vietos savivaldos įstatymas numato Tarybos pareigą rengti ir teikti Tarybai jos sprendimams priimti reikalingas išvadas. 2021 metais Taryba parengė ir pateikė Tarybai išvadas, papildomus dokumentus:

- dėl galimybės imti 906,1 tūkst. Eur ilgalaikę paskolą investiciniams projektams finansuoti. Atsižvelgiant į tai, Taryba 2021 m. balandžio 29 d. vykusio posėdžio metu priėmė sprendimą Nr. T2-116 „Dėl leidimo paimti ilgalaikę banko paskolą“ bei sprendimą Nr. T2-117 „Dėl leidimo paimti 180,30 tūkst. Eur ilgalaikę banko paskolą iš akcinės bendrovės Šiaulių banko“;

- dėl galimybės nepanaudotas ir sutaupytas ilgalaikęs paskolos, paimtos atsižvelgiant į Tarybos 2020-01-17 išvadą Nr. K1-1, lėšas panaudoti papildomiems investiciniams projektams finansuoti. Atsižvelgiant į tai, Taryba 2021 m. spalio 28 d. vykusio posėdžio metu priėmė sprendimą Nr. T2-297 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2020 m. sausio 30 d. sprendimo Nr. T2-3 „Dėl leidimo paimti ilgalaikę banko paskolą“ pakeitimo“ ;

- dėl Kretingos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį sudaro Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys. Šios išvados duomenims pagrįsti atliktas auditas, surinkti įrodymai dėl teikiamos Tarybai ataskaitos teisingumo. Taryba audito išvadoje pateikė nuomones: *besąlyginė nuomonė* dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų; *sąlyginė nuomonė* dėl Savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenų. Tai, kas buvo nustatyta audito metu, buvo išdėstyta ataskaitoje, kuri aprobuota kartu su Kretingos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniu ir 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniu Kretingos rajono savivaldybės tarybos 2021 m. rugpjūčio 26 d. posėdyje, priimti sprendimai: Nr. T2-245 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės 2020 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio tvirtinimo“ ir Nr. T2-247 „Dėl Kretingos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo“.

Finansiniai (teisėtumo) auditai

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, jos pakankamumą ir atitiktį keliamiems reikalavimams, audituojamo subjekto turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Atliekant Kretingos rajono savivaldybės 2020 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių finansinį ir teisėtumo auditą buvo analizuojami Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų grupės, kurią sudaro Savivaldybės administracija ir Savivaldybės kontroliuojami viešojo sektoriaus subjektai, biudžeto ir finansinių ataskaitų duomenys, kurie konsoliduojami rengiant 2020 metų Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį. 2020 m. į Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį buvo įtrauktos 42 komponentų finansinės ataskaitos (41 Savivaldybės kontroliuojamo viešojo sektoriaus subjekto ir 1 fondo (išdo) metinių finansinių ataskaitų rinkiniai), į Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį - 36 asignavimų valdytojų metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai. Audito metu buvo nustatyti neatitikimai teisės aktų reikalavimams bei teikti pastebėjimai dėl nebaigtos kelių ir gatvių, esančių Savivaldybės vietinės reikšmės kelių sąraše, teisinės registracijos, kilnojamųjų kultūros vertybių (ekspонатų) vertinimo, neatliktos želdynų ir želdinių inventorizacijos, dėl turto, esančio Savivaldybės būsto fonde, valdymo vidaus kontrolės stiprinimo ir kt.

Kiekvienais metais stebima pažanga apskaitant Savivaldybės turta, tačiau reikšminga duomenų dalis apie jį yra vis dar nepatikima.

Veiklos, atitikties auditai bei kiti patikrinimai

Veiklos auditai atliekami, siekiant įvertinti audituojamo subjekto viešojo ir vidaus administravimo veiklą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu. Atitikties audito metu vertinama audituojamo subjekto veiklos atitiktis teisės aktų ir (ar) kitiems reikalavimams.

Ataskaitiniu laikotarpiu buvo tęsiama Savivaldybės nekilnojamojo turto (pastatų) valdymo veiklos audito, atlikto bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos valstybės kontrole ir atskleidusio nekilnojamojo turto valdymo problemas, rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną.

Neįgyvendintomis dar lieka šios rekomendacijos, jų įgyvendinimo stebėseną tęsiama:

Eil. Nr.	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas	Kretingos rajono savivaldybės administracijos nurodytas veiksmas/ priemonės
1.	Nustatyti, patvirtinti ir paskelbti interneto svetainėje NT valdymo savivaldybės teritorijoje kryptis, numatant galimybę konsultuotis su vietos bendruomene dėl SNT valdymo galimybių	2021 m. gruodžio 31 d.	Patvirtinta ir paskelbta interneto svetainėje NT valdymo strategija
2.	Numatyti, kiek ir kokio turto ilgalaikėje perspektyvoje reikės savivaldybės funkcijoms atlikti, o kiek jo, siekiant didžiausios naudos, pagal nustatytus kriterijus, galima išnuomoti, ateityje plėtoti ar parduoti	2021 m. gruodžio 31 d.	Patvirtinta NT valdymo strategija
3.	Apsvarstyti Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos tobulinimo galimybes, įvedant informaciją apie Savivaldybės funkcijoms vykdyti nenaudojamo NT, nuomojamo NT apimtis, pajamas, gaunamas iš NT nuomos, išsinuomoto turto apimtis, išlaidas NT nuomai, funkcijoms vykdyti nenaudojamo NT eksploatacijos kaštus ir kt., jog šios ataskaitos duomenų pagrindu būtų galima priimti sprendimus dėl SNT valdymo	2020 m. gruodžio 31 d.	Išanalizuota ir apsvarstyta Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ataskaitos tobulinimo galimybė, kad šios ataskaitos duomenų pagrindu būtų galima priimti sprendimus dėl NT valdymo

Lentelėje naudojamos santrumpos:

NT – nekilnojamasis turtas: pastatai (tarp jų pastatai, priskirti nekilnojamosioms kultūros vertybėms), patalpos ir jų dalys.

SNT – savivaldybės nuosavybės, patikėjimo teise ir kitais pagrindais valdomas nekilnojamasis turtas: pastatai (tarp jų pastatai, priskirti nekilnojamosioms kultūros vertybėms), patalpos ir jų dalys.

Siekiant priimti racionaliausius ir efektyviausius sprendimus dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto panaudojimo, būtinas disponavimas pilna informacija. Šių sisteminių rekomendacijų įgyvendinimo pagrindu sukurta nekilnojamojo turto valdymo sistema apjungtų visą informaciją apie Savivaldybei nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą, leistų periodiškai analizuoti ir vertinti, kiek ir kokio nekilnojamojo turto reikia konkrečioms Savivaldybės funkcijoms įgyvendinti, o Savivaldybės funkcijoms nenaudojamas nekilnojamas turtas būtų nuolat ar bent kuo dažniau identifikuojamas teisės aktų numatyta tvarka ir sprendžiama dėl tolimesnių tokio nekilnojamojo turto panaudojimo galimybių.

2021 m. atliktas Savivaldybės būsto remontui skirtų lėšų panaudojimo atitikties auditas taip pat atskleidė nekilnojamojo turto – Savivaldybės būsto fondo valdymo problemas. Pagal Socialinės paramos šeimai informacinės sistemos (SPIS) ir Nekilnojamojo turto registro (NTR) duomenis 2020 m. pabaigoje Savivaldybės būsto fonde avarinių / netinkamų gyventi būstų buvo 41, tai sudarė 23 proc. savivaldybės būstų arba 17 proc. Savivaldybės būsto fondo, kurio dalis yra ir socialiniai būstai. Būtina spręsti klausimus dėl įtrauktų į Savivaldybės būsto fondą avarinių / netinkamų gyventi savivaldybės būstų remonto, pardavimo ar nurašymo ir likvidavimo. Savivaldybė ne tik privalo vykdyti nuosavybės teise valdomo būsto būklės gerinimo (remonto) darbus, atlikti kapitalinį arba paprastąjį remontą, rūpintis, administruoti, pritaikyti savivaldybės ir socialinį būstą, kad būtų sudarytos sąlygos išnuomoti didesniai socialinio būsto nuomos laukiančiųjų asmenų (šeimų) skaičiui, bet ir prižiūrėti, ar nuomininkai laikosi įsipareigojimų dėl paprastojo (einamojo) remonto darbų atlikimo pagal su Savivaldybe sudarytas būsto nuomos sutartis. Su savivaldybės ar socialinio būsto būkle susijusi informacija turi būti nuolat kaupiama, taip siekiant efektyviau naudoti savivaldybės biudžeto lėšas ar surinktus nuomos mokesčius, atlikti detalesnę būtinų remonto darbų analizę, proporcingai ir nuosekliai planuoti darbų organizavimą, kontroliuoti sutartinių įsipareigojimų vykdymą, kad būstai nebūtų nugyvenami, dėl ko vėliau bus būtina investuoti į jų remontą.

Priemonių, skirtų seniūnijų funkcijoms užtikrinti, įsigijimo ir naudojimo atitikties auditas parodė, kad būtina stiprinti Savivaldybės administracijos ir seniūnijų metinio veiklos ir viešųjų pirkimų planavimo procedūrų vidaus kontrolę: sistemingai planuoti metinę veiklą, užtikrinti metinio veiklos plano viešumą, metinę veiklos ataskaitą rengti vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, prekių, paslaugų ir (ar) darbų poreikį, VIPIS paraiškas–užduotis derinti su programos koordinatoriumi.

III SKYRIUS VEIKLOS VEIKSMINGUMAS

Tarnyba Savivaldybės administracijai ir kitiems asignavimų valdytojams, siekiant, kad būtų ištaisyti ir nepasikartotų nustatyti trūkumai, teikė rekomendacijas, užtikrinančias Savivaldybės turto ir lėšų efektyvų, taupų ir rezultatyvų panaudojimą, vidaus kontrolės sistemos veikimą. Dauguma rekomendacijų yra įvykdytos ir / ar priimtose priemonės dėl jų įvykdymo: eliminavus rekomendacijas, kurių įgyvendinimo terminas dar nepasibaigęs, nustatyta, kad įgyvendinta arba įgyvendinama 85 proc. Tarnybos teiktų rekomendacijų. Rekomendacijų įgyvendinimas ypač svarbus siekiant pažangos viešajame sektoriuje, taip pat parodo audituojamo subjekto ir srities, kurioje jis veikia, siekį efektyvinti veiklą, įgyvendinant rekomendacijas prisidėti prie teigiamų pokyčių savo veiklos srityje.

Siekdama užtikrinti Tarnybos veiklos veiksmingumą, stebėti ir stiprinti audito poveikį, atskaitingumą už vykdomos veiklos rezultatus, įstaiga nuolat vykdo audito rekomendacijų įgyvendinimo

stebėseną. Tarnyba, vykdydama jos nuostatuose nustatytus uždavinius, ir toliau sieks, kad audituoti viešojo sektoriaus subjektai įgyvendintų Tarnybos teikiamas rekomendacijas, dar efektyviau šalintų veiklos trūkumus. Tarnyba visada siekia su audituojamų įstaigų vadovais ir darbuotojais abipusio suinteresuotumo bei pasitikėjimu pagrįsto bendradarbiavimo, kad būtų užtikrintas atlikto audito ir kitų užduočių nustatytų tikslų pasiekimas bei audito rekomendacijų įgyvendinimas laiku.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Įgyvendindama priskirtas funkcijas, Tarnyba ir toliau ketina dėti visas pastangas, kad auditai būtų atlikti kokybiškai, jog visos išvados būtų pagrįstos tinkamais ir pakankamais įrodymais, o auditų rezultatai ir teiktos rekomendacijos būtų reikšmingi ir padėtų užtikrinti Savivaldybės lėšų ir turto ekonomišką bei efektyvų valdymą.

Tarnybos atlikto darbo rezultatai (ataskaitos ir išvados) pateikti Kretingos rajono savivaldybės merui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės administracijai, audituotiems subjektams, su jais galima susipažinti Savivaldybės interneto puslapyje www.kretinga.lt
